

श्री.जयदिय डाकरे सर श्री.प्रविण डाकरे सर

Subscribe

इयत्ता - सहावी (22 जून) विषय - मराठी

Subscribe

शाळापूर्व तयारी - उपचारात्मक ब्रीज कोर्स (15 ते 30 जून)

मागील इयत्तेच्या अध्ययन निष्पत्तीवर आधारित अभ्यासक्रम समाविष्ट

✚ वाचा व समजून घ्या.

टैस्ट
मोडवा

खेळूया शब्दांशी.

मी तर आनंदाने उडालेच. यशाने त्याच्या डोक्यात हवा गेली. गर्वाचा फुगा फुटला असे आपण बोलतो. 'उडणे', 'हवा जाणे', 'फुगा फुटणे' या क्रियांचा शब्दशः अर्थ येथे अभिप्रेत नाही. तशा क्रिया प्रत्यक्ष घडतही नाहीत, पण मनातला भाव व्यक्त होतो. असे अनेक शब्दप्रयोग रोजच्या बोलण्यात आपण सहज करतो. अशा शब्दप्रयोगांची यादी करा. मित्रमैत्रिणींशी गप्पा मारताना त्यातील गंमत अनुभवा.

शोध घेऊया.

माहिती घेण्यासाठी किंवा देण्यासाठी अनेक साधने आहेत. पुढील पानावरील चौकटीत काही साधने दिली आहेत. त्यांतील काही साधने एकतर्फी व काही साधने दुतर्फी माहितीची देवाणघेवाण करतात. त्यांची माहिती मिळवा. एकतर्फी माहितीची देवाणघेवाण करणाऱ्या साधनांपुढे → अशी खूण करा. तर दुतर्फी माहितीची देवाणघेवाण करणाऱ्या साधनांपुढे ↔ अशी खूण करा. या साधनांचे एकतर्फी व दुतर्फी साधने असे वर्गीकरण करा.

उदा., चिट्ठी →

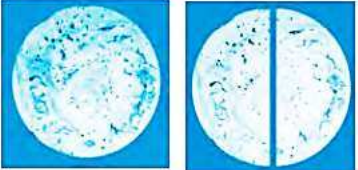
फॅक्स	मोबाइल	वर्तमानपत्र	मुलाखत
पत्र	आंतरजाल	मोबाइल संदेश	जाहिरात
फोन	रेडिओ	संभाषण	
चर्चा	दूरचित्रवाणी	भाषण	

• खालील संवाद वाचा. सर्वनामांना अधोरेखित करा.

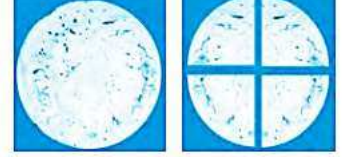
नीता : आज आपण झोका खेळूया.
 मंदार : दादा, तू पण चल ना!
 दादा : मी नाही येणार. मुग्धाला ने.
 मंदार : ती आणि आल्या बाजारात गेल्या आहेत.
 दादा : त्या आल्या की तुम्ही खेळा.
 नीता : आम्ही नाही खेळणार तू आल्याशिवाय!

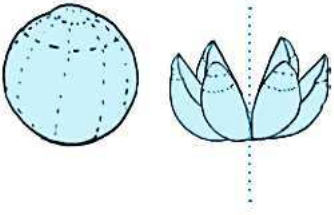
✚ सराव कर.

□ सममूल्य अपूर्णांक

◆ एक भाकरी दोन जणांत समान वाटली, तर प्रत्येकाला अर्धी भाकरी मिळेल. अर्धा हा अपूर्णांक $\frac{1}{2}$ असा दाखवतात. येथे 1 हा अंश व 2 हा छेद आहे.

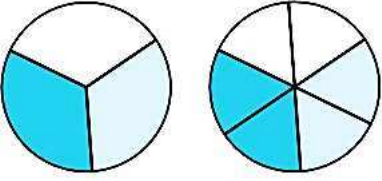
◆ एका भाकरीचे 4 समान भाग केले. त्यांपैकी 2 भाग एकाला दिले. हे $\frac{2}{4}$ असे दाखवतात. यात 2 हा अंश व 4 हा छेद आहे. याचा अर्थही अर्धी भाकरी दिली, असाच आहे ना ?

◆ एका खरबुजाचे 6 समान भाग केले. ते 2 जणांत समान वाटले, म्हणजे प्रत्येकाला मिळालेला भाग $\frac{3}{6}$ आहे. येथे प्रत्येकाला खरबुजाचा अर्धाच भाग मिळाला आहे, म्हणजे $\frac{3}{6}$ हे चिन्हसुद्धा अर्धा हाच अपूर्णांक दर्शवते.

वरील तीन उदाहरणांमध्ये, 'अर्धा' हाच अपूर्णांक अनुक्रमे $\frac{1}{2}, \frac{2}{4}, \frac{3}{6}$ या चिन्हांनी दाखवला आहे; म्हणजे $\frac{1}{2}, \frac{2}{4}, \frac{3}{6}$ या तीनही अपूर्णाकांची किंमत समान आहे. हेच ' $\frac{1}{2} = \frac{2}{4} = \frac{3}{6}$ ' असे लिहितात.

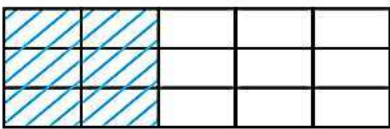
अशा समान किंमत असलेल्या अपूर्णाकांना सममूल्य अपूर्णांक म्हणतात.

◆ येथे दोन समान वर्तुळांमधील रंगवलेल्या भागांचे निरीक्षण करा. एका वर्तुळाचे 3 समान भाग करून त्यांपैकी 2 भाग रंगवले आहेत, म्हणजे रंगवलेला भाग पूर्ण वर्तुळाच्या $\frac{2}{3}$ आहे.

त्याच आकाराच्या दुसऱ्या वर्तुळाचे 6 समान भाग करून त्यांपैकी 4 भाग रंगवलेले आहेत, म्हणजे पूर्ण वर्तुळाचा $\frac{4}{6}$ भाग रंगवला आहे; परंतु रंगवलेले दोन्ही भाग समान आहेत. यावरून $\frac{2}{3} = \frac{4}{6}$ म्हणजे $\frac{2}{3}$ व $\frac{4}{6}$ हे सममूल्य अपूर्णांक आहेत.

□ सममूल्य अपूर्णांक तयार करणे

◆ आकृतीच्या 5 समान भागांपैकी 2 भाग रंगवले आहेत. रंगवलेला भाग पूर्ण आकृतीच्या $\frac{2}{5}$ आहे.

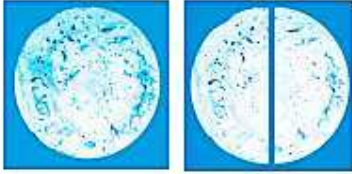
त्याच आकृतीत दोन आडव्या रेषा काढल्यामुळे या आकृतीचे 15 समान भाग झालेले दिसतात. त्यामुळे आता रंगवलेला भाग दर्शवणारा अपूर्णांक $\frac{6}{15}$ असा आहे.

परंतु रंगवलेला भाग बदललेला नाही, म्हणून येथे $\frac{2}{5} = \frac{6}{15}$.

Practice.

Equivalent fractions

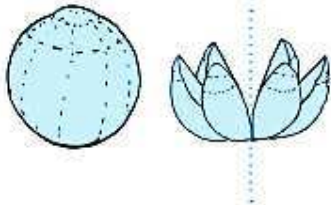
If one bhakari is divided equally between two people, each one will get **half** a bhakari. The fraction half is written as $\frac{1}{2}$. Here 1 is the numerator and 2 is the denominator.

One bhakari was divided into four equal parts. Two of the parts were given away. This is shown as $\frac{2}{4}$. Here, 2 is the numerator and 4, the denominator. This, too, means that **half** a bhakari was given.

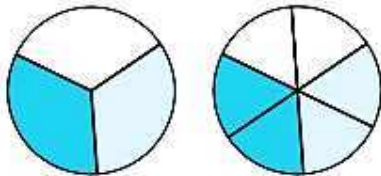
Six equal parts were made of one melon. They were shared equally by two people. It means that the part that each one got was $\frac{3}{6}$. Each one actually got **half** the melon. Thus, $\frac{3}{6}$ also shows the fraction 'one half'.

In the three examples above, the fraction 'half' has been shown by $\frac{1}{2}$, $\frac{2}{4}$, $\frac{3}{6}$ respectively.

It means that the value of all three fractions is the same. This is written as $\frac{1}{2} = \frac{2}{4} = \frac{3}{6}$. Such fractions of equal value are called **equivalent fractions**.

Look at the coloured parts of the two equal circles shown alongside. One circle is divided into 3 equal parts and two of them are coloured. That is, the coloured part is $\frac{2}{3}$ of the circle.

The other circle of the same size is divided into six equal parts and 4 of them are coloured. That is, $\frac{4}{6}$ of the whole circle is coloured. However, we see that the coloured parts of the two circles are equal. Therefore, $\frac{2}{3} = \frac{4}{6}$.

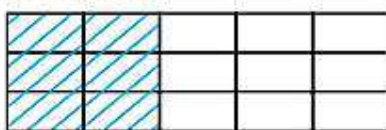
Thus, $\frac{2}{3}$ and $\frac{4}{6}$ are equivalent fractions.

Obtaining equivalent fractions

Two of the 5 equal parts in the figure are coloured. The coloured part is $\frac{2}{5}$ of the whole figure.

When two lines are drawn across the same figure, it gets divided into 15 equal parts. So, now, the fraction that shows the coloured part is $\frac{6}{15}$.

However, the coloured part has not changed. Therefore, we see that $\frac{2}{5} = \frac{6}{15}$.

Listen carefully and act.

2. Read the specimen given below. Now write your friend's profile using his/her answers.

खाली दिलेला नमुना वाचा. तुमच्या मित्राची/मैत्रिणीची उत्तरे लक्षात घेऊन असेच पान तयार करा.

P3

Meet my Friend

Name : Radhika Prakash Deshmukh
 Address : 31, Navi Peth, Navegaon
 Games she plays : kho-kho, langdi
 Her favourite subject : English
 Her favourite dish : puran poli
 Her hobby : collecting coloured stones.

Radhika can sing and whistle.
 She can swim. She likes to ride a bicycle.
 She wants to learn Karate.

1. Start at the centre. Make as many meaningful sentences as you can, using words in the neighbouring boxes.

मध्यभागी सुरुवात करून, लगतच्या चौकटीतील शब्द वापरत, जमतील तितकी अर्थपूर्ण वाक्ये तयार करा.

O10

Example : Let's work quickly.

biscuits	carefully	the fruits	the books	every day
it	eat	colour	study	the animals
now	drink	Let's	wash	the plants
slowly	go	play	work	quickly
away	home	cricket	well	hard

2. Write down ten of the sentences you make.

तुम्ही तयार केलेली कोणतीही दहा वाक्ये लिहून काढा.

W9

3. Instead of 'Let's', use 'Let me' at the beginning and make meaningful sentences.

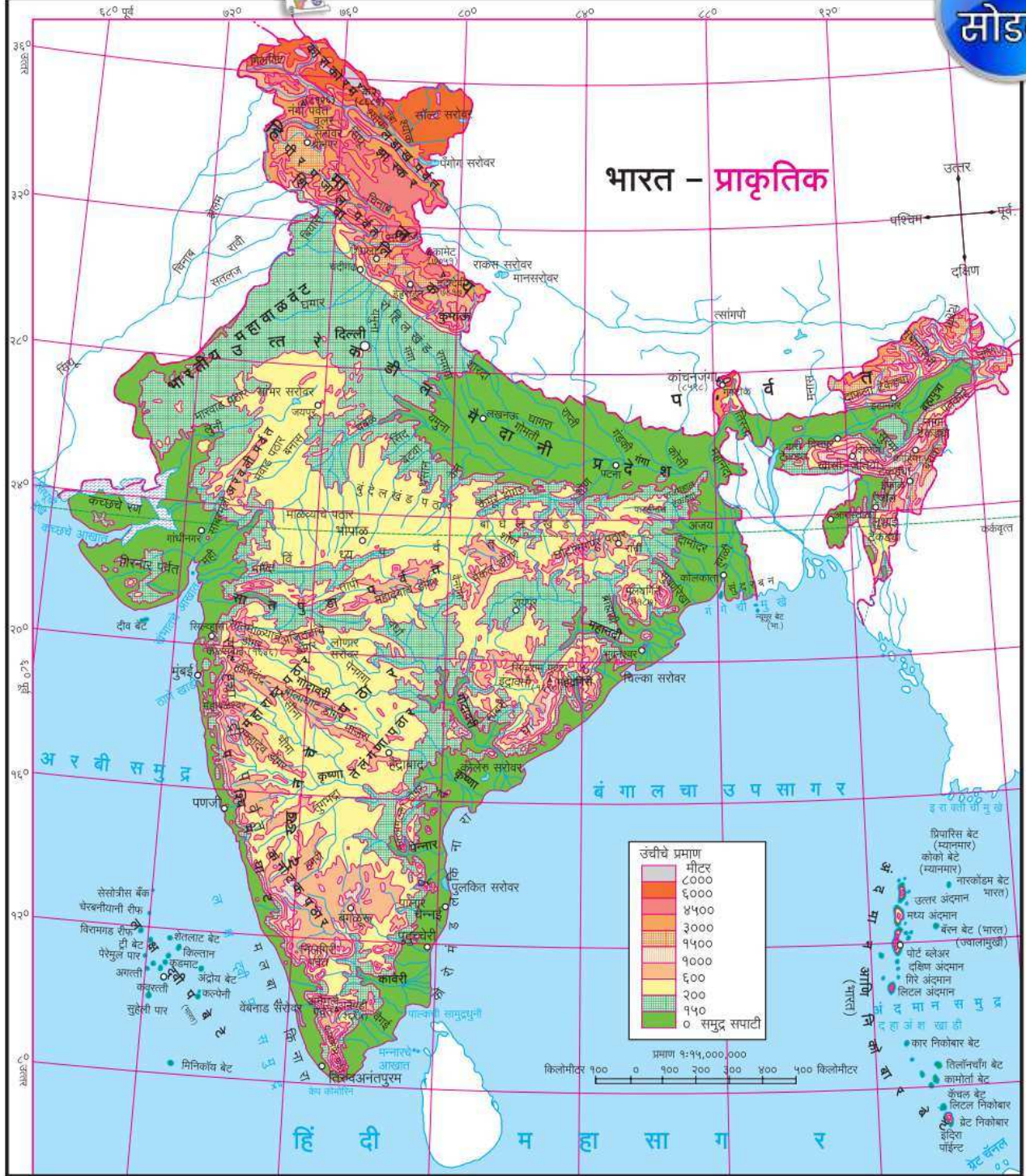
वाक्याच्या सुरुवातीला 'Let's' ऐवजी 'Let me' वापरून अर्थपूर्ण वाक्ये तयार करा.

W5

नकाशाशी मैत्री

टैस्ट
मोडवा

भारत-प्राकृतिक नकाशाचा काळजीपूर्वक अभ्यास करून खालील प्रश्नांची उत्तरे वहीत लिहा.

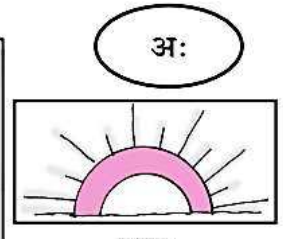
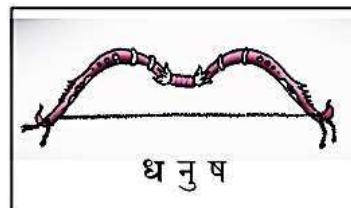
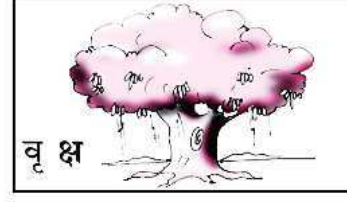
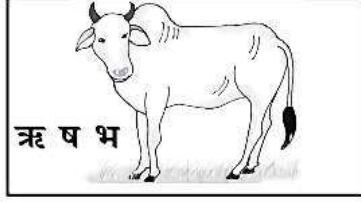
- (१) पर्वत शोधा व त्यांची नावे लिहा.
- (२) नकाशातील डोंगरांची नावे लिहा.
- (३) नकाशातील पठारे शोधा व त्यांची नावे लिहा.
- (४) हिमालयात उगम पावून सिंधू नदीस येऊन मिळणाऱ्या नद्यांची नावे लिहा. उंचीचा विचार

करून त्यांची वाहण्याची दिशा कोणती ते लिहा.

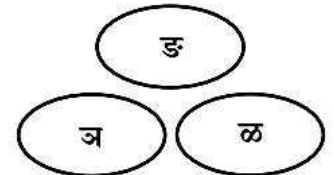
- (५) कोरोमंडल किनाऱ्याला जाऊन मिळणाऱ्या प्रमुख नद्यांची नावे लिहा.
- (६) गंगा, नर्मदा, वैनगंगा, गोदावरी आणि कावेरी या नद्यांच्या प्रवाहमार्गाचे निरीक्षण करा. त्यांच्या खोऱ्यातील जमिनीचा उतार कोणत्या दिशेकडून कोणत्या दिशेकडे आहे ते नोंदवा.

देखो और सुनो।

ऋ ऌ अं अः अँ आँ

प्रातः

पढ़ो : तब, क्षण, अंग, श्रम, धन, मठ, सत्र, आँन, ऑफ, आँख, अतः, नमः, नयन, ऋषभ, बॉल, हॉल, बौनों, बाजरा, तालाब, बिहारी, बेचैन, त्रिवेणी, अमृत, चूड़ियाँ, अनुकूल, वाङ्मय, षटकार, बंटी, कंधा, अंडा, पंप, पंख, कंठ, पंछी, अंजीर, अंकिता, अचंभा, अंगूर, बंधन, गुंफन, झंझावात, पंढरपुर ।

माझा ऑनलाईन अभ्यास – प्रत्येक घटकाच्या टेस्ट सोडवा खालील लिंकवरून

सहावी मराठी	सहावी गणित	सेमी गणित	सहावी इंग्रजी	सहावी इतिहास
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा
सहावी भूगोल	सहावी विज्ञान	सेमी विज्ञान	सहावी हिंदी	
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	

दररोजच्या माझा अभ्यास pdf तुम्हाला खालील लिंकवर मिळतील.

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा

इतर इयत्तांच्या ऑनलाईन टेस्ट सोडवा खालील लिंकवरून...

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा